Knjiga SLovko
Ljubljana

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 223 CLEVELAND, OHIO, FRIDAY MORNING, SEPTEMBER 23, 1938 LETO XLI. — VOL. XLI.

Konvencija S. D. Z. je sprejela lastno glasilo

18. zasedanje 9. konvencije S. D. Z. v četrtek dopoldne

Točno ob 9. uri dopoldne otvori predsednik Trebec zasedanje. Čita se zapisnik. Sprejme se z izjemo, da se vrže Salvation army iz zapisnika. Brat Čič ne pride več na konvencijo, ker se je naveličal. Brat Dolenc predlaga, da se priredi banket in vsak delegat plača $80.00 vstopnine, da se zamaši luknja, ki jo je naredila konvencija. Predlog vržen iz dnevnega reda. Brat Gornik mu reče, naj bo vendar mož in se ne norčuje iz delegacije. Preide se v debato glede glasila.

Brat Svetek je za glasilo kot je sedaj in da se poruši predlog brata Vičiča, glede priloge v glasilu. Pugelj stavi predlog za lastno glasilo kot tednik. Brat Supan govori, da se konvencija vrši na ameriški način in naj se čimprej razide. Poročevalec Pirc dobi lep pušeljc od newburžank, roženkravt, rožmarin, vrtnice in še drugo. Okorn je za to, da se najprvo poruši Vičičev predlog. Gl. tajnik zopet govori o lastnem glasilu Konvencija je odglasovala proti organizatorjem in za znižanje obrestne mere, torej ni poslušala njega kot "očeta Zveze." Pravi, da ne veruje v lastno glasilo. Povedal je, da imajo gotovi delegatje pripravljeno vrvico ,da ga obesijo, pa se nič ne boji. Brat predsednik ga opomni, da naj bo brat gl. tajnik kratek in jedrnat. Gornik se ponovno pritoži, da ga konvencija ne posluša. Pravi, da so delegatje sprejeli nekaj kar ni za napredek Zveze in za njeno korist. Znižali so obrestno mero za 400 ljudi, a 8,000 članov bo moralo plačevati. Končno pravi, da je za lastno glasilo, dasi je bil prej nasproten.

Konvenčni predsednik Trebec je mnenja, da se vse sedanje predloge glede glasila zavrže. Rudy Lokar, urednik SDZ News je odločno nasproten proti lastnemu glasilu. Brat Pollock zahteva, da se poruši vse predloge ali nobenega. Mnogo delegatov je viharno govorilo, kar ni mogoče zapisati. Brat Gliha predlaga, da ostane kot je bilo dosedaj. Brat Slak predlaga, da ima gl .odbor pravico cenzurirati urednika. Brat Penko pravi, kje bo vendar Zveza vzela denar za lastno glasilo, ko danes v upravnem skladu ni nobenega denarja takorekoč. $2,000.00 je delegacija dala več plače gl. uradnikom, $2,500.00 bo šlo za sport, mladinske oddelke smo sklenili podpirati, $7,000 bo veljalo glasilo, kje se bo torej vzel denar? Sestra Kalan predlaga, da se vzame denar iz bolniškega sklada. Brat Gornik je za to, da se lahko vzame do $4,000.00 za glasilo iz bolniškega sklada. Brat Gabrenja je za lastno glasilo za eno leto in če ne bo šlo, ga mora gl. odbor ustaviti. Debata zaključena.

Sestra Zalokar kritizira glavni odbor, da je on kriv, da se je debata glede glasila zavlekla za tri dni in stane članstvo tisoče dolarjev, ker se ni držal navodil, ki mu jih je dala konvencija v Girardu.

Pucelj pravi, da bi lastno glasilo stalo najmanj $6,600.00 na leto, ker ima podatke. Brat Kushlan kot odvetnik pove, da Zveza glasom državnih postav nima nobene pravice jemati asesment iz bolniškega sklada. Citira državno postavo, kjer je jasno označeno, da niti konvencija tega ne sme odobriti. Surtz se strinja s Kushlanom, toda pravi, da se lahko suspendira bolniški asesment, potem se pa članstvo re-asisira in se potem dene tak denar v upravni sklad. Brat Kushlan pravi, da to ni res, kajti nekateri člani plačujejo $1.50, 75c in 50c na mesec za bolniško podporo, 800 članov pa nič, pa bi imeli vseeno korist. Brat Zalar je gotov, da lastno glasilo ne bo šlo brez naklade in da se bodo delegatje bridko kesali, ako se odločijo za lastno glasilo.

Zahteva se roll call. Pucelj predlaga tajno glasovanje. Za Puclov predlog je 74 delegatov, proti 18. Zopet se zahteva roll call. Nekateri delegatje začnejo cepetati z nogami. Zopet drugi se izjavijo, da je konvencija cirkus. Potem dobi zbornica na glasovanje predlog, ali je za glasilo v sedanji obliki ali je proti. Za sedanjo obliko glasila se je izjavilo 41 delegatov, proti pa 55.

Okorn predlaga, da se podari $50.00 cvetličarju Slapniku za cvetlice. Pucelj predlaga samo zahvalo in upoštevanje. Penko je za $25.00, kar je z veliko večino sprejeto. Grdina zahteva roll call. Pucelj je izzval veliko debato glede tajnega glasovanja. Konvenčni predsednik razglasi, da so vsi predlogi glede glasila porušeni. Delegatje protestirajo. Predsedniku se očita, da ni pravičen napram delegaciji, kar brat Trebec zanika.

Na vrsti je predlog Puglja, da se ustanovi lastno glasilo, da se uporabi bolniški asesment, se prenese v upravni sklad in se poskusi z glasilom za eno leto. Brat Vehovec pravi, da glasovanje absolutno ni postavno in brat Kushlan mu kot odvetnik potrdi. Predsednik tolče po mizi. Velik vihar v dvorani.

Nastane glasovanje o predlogu za Pugljov predlog glede lastnega glasila. Dočim je konvencija dva dni prej z veliko večino odglasovala proti lastnemu glasilu, se je pa čez noč zvršil gotov sporazum. Glasovanje o predlogu Puglja glede lastnega glasila je bilo sledeče: Za lastno glasilo 62 in proti 40.

Začne se debatirati o Euclid Foundry Co. Glavnemu odboru se naroči, da proda dotično podjetje za ugodno ceno. Sprejme se predlog, da konvencija izbere tri člane, ki naj naredijo ponudbo in pogodbo s tiskarskim podjetjem, ki bo tiskalo glasilo. Izvoljeni so: John Lindy Lokar, Albina Novak in Leopold Kushlan.

19. zasedanje 9. konvencije SDZ v četrtek popoldne, 22. sept.

Mnogo važnega je bilo odobreno od konvencije v četrtek popoldne, in uredništvu ni mogoče vsega priobčiti v današnji številki. Mi mislimo, da bodo člane in članice najbolj zanimale volitve glavnih odbornikov in odbornic, torej prinašamo na tem mestu izid volitev, dočim bomo o ostalih zadevah poročali jutri. Ob 3:50 popoldne v četrtek se je konvencija pripravila za volitve novega glavnega odbora. Predlaga se, da je nominacija javna, volitev tajna. Imenuje se še en poverilni odbor, ki bo deloval, ko bo prvi poverilni odbor zaposlen, tako da bodo šle volitve hitreje naprej.

Za predsednika Slovenske Dobrodelne Zveze sta nominirana dva kandidata in sicer sedanji predsednik Ponikvar in delegat Leo Kushlan. Ponikvar dobi 74 glasov, brat Kushlan 32. Takoj to glasovanje je pokazalo, da je smernica delegacije bila popolnoma spremenjena od prvih dni. Kaj so delegati o tem govorili in kako se je ogorčeno izražalo občinstvo, o tem ne bomo pisali. Splošno mnenje je bilo, da se je naredil "deal" med gotovo stružjo in glavnim odborom. Mi ne vemo o tem ničesar, toda dosti se je govorilo o tem. Ušesa nas bolijo o vseh pripovedkah tozadevno. Brat Ponikvar se zahvali za izvolitev in konvencija mu aplavdira.

Za prvega podpredsednika je brat Penko imenoval brata Franka Surtza, da se ga enoglasno izvoli, ker je dovolj deloval za Zvezo, zlasti v prid mlajšega naraščaja. Konvencija to odobri in izvoli Surtza enoglasno za prvega podpredsednika Slovenske Dobrodelne Zveze. Nominacija za drugega glavnega podpredsednika. Nominirani so: Brezovar, Kogovšek, Novak, Pucelj, Zust, Traven Ana, Jos. Grdina, Zust, John Zalar, Louis Balant, Agnes Zalokar, Jennie Kozely, Vičič in sestra Brešak. Nominacijo odklonijo: Bradach, Kogovšek, Novak, Pucelj, Zust, Traven, Zalar, Balant, Zalokar, Kozely in Vičič. Ostaneta torej dva kandidata za 2. glavnega podpredsednika in sicer brat Grdina in sestra Brešak. Izid volitve pokaže, da je dobil Jos. Grdina 29 glasov in sestra Brešak 77 glasov. Sestra Brešak se lepo zahvali za izvolitev.

Vrši se nominacija za III. glavnega podpredsednika. Izvoljen je kot zastopnik mladine enoglasno energični mladenič Stanley Ravnahrib. Nominacija za glavnega zdravnika. Nominirani so: Dr. F. J. Kern, dr. A. Škur in dr. Prijatelj. Prijatelj umakne svojo kandidaturo potom svojih poznancev, torej preostajata še dr. Kern in dr. Škur. Pri volitvi dobi dr. Kern, sedanji vrhovni zdravnik Zveze 56 glasov in dr. Škur 51 glasov. Dr. Kern izjavlja, da bo tudi zanaprej deloval v korist Zveze in se ne bo oziral na levo ali desno, pač pa le, kar mu pravila predpisujejo in kar je za boljši napredek Zveze.

Volitev glavnega tajnika. Na predlog brata Jos. Penkota se sedanjega tajnika John Gornika enoglasno izvoli. Enako se je zgodilo tudi s pomožnim tajnikom Max Travnom, ki je bil na predlog brata Penkota enoglasno izvoljen. Nadaljuje za izvolitev glavnega zapisnikarja. Imenovani so: Rozman, Frank Turek, Albina Novak, Jos. Terbižan, Joško Jerkič, Joško Penko. Vsi odklonijo nominacijo razven Rozmana, ki je bil seveda na ta način izvoljen.

Volitev za glavnega blagajnika: nominirani so: Okorn, Penko, Balant, Pollock in Zorich. Odpovedo se Balant, Pollock in Zorich. Vrši se volitev med Penkotom in Okornom. Okorn dobi 70 glasov in Penko 37 glasov. Stroj je uspešno deloval. Preide se na volitev predsednika nadzornega odbora. Nominirani so: Zorich, Penko, Shuster, Lokar (Lindy), Pollock, L. Balant, sestra Durn, Dolenc, Abram, Zust, Jerman in Terbižan. Kandidaturi se odpovedo: Zorich, Lokar, Pollock, Balant, Durn, Dolenc, Abram Zust, Jerman in Terbižan. Volitev gre torej med Penkotom in Shusterjem. Delegacija odda za Penkota 42 glasov in za Shusterja 65 glasov.

Volitev za prvega nadzornika. Kandidati so Jerman, Tomažič, žagar in Pollock. Jerman dobi 26 glasov, Tomažič, 20, žagar 18, Pollock 39 glasov. Ni absolutne večine. Kandidatinja je bila tudi sestra Durn. Pri ožjem glasovanju je izvoljena sestra Durn z 51 glasovi za prvo nadzornico, dočim je dobila sestra Tomažič 48 glasov. Za drugega glavnega nadzornika so nominirani: Jerman, žagar, Tomažič, Pollock, Novak, Trebec in Svetek. Trebec, Novak in Svetek odklonijo. Pri prvem glasovanju ne dobi nihče absolutne večine. Vrši se ožje glasovanje, pri katerem dobi sestra Jerman 51 glasov, brat Pollock pa 49 glasov. Nadaljuje se z volitvijo tretjega gl. nadzornika: Kandidati so nominirani: Tomažin, Pollock, Keržich, Grdina, Novak, žagar, Kozelj, Krečič. Odklonijo nominacijo: Keržich, Grdina, Novak, žagar, Kozelj. Volitev med Krečičem, Pollockom in Tomažic. Pri prvem glasovanju dobi Krečič 9 glasov, Pollock 50 in Tomažič 42 glasov. Ožja volitev med Pollock in Tomažič. Pollock dobi 49 glasov in sestra Tomažič 52 glasov.

Nominacija za 4. glavnega nadzornika. Nominirani so bili: žagar, Pollock, Grdina, Jerkič, Bradač, Svetek in Šeme. Nominacijo odklonijo Grdina in Jerkič. Pri prvem glasovanju dobijo žagar 20 glasov, Pollock 37, Bradach 19, Svetek 14 in Šeme 14. Ožja volitev med Pollockom in sestro žagar. Pri ožji volitvi dobi sestra žagar 47 glasov, brat Pollock pa 55 glasov.

Preide se na volitev predsednika finančnega odbora. Nominirani so: Kushlan, Lekan in Trebec. Trebec se odpove. Volitev med Kushlanom in Lekanom. Pri volitvi dobi Kushlan 40 glasov, Lekan pa 61. Volitev za prvega finančnega odbornika. Nominirani so: Kushlan, Frank Turek, Vehovec, Pucelj, Breskvar, Dolenc, Svetek, Gliha, Zalokar in Virant. Nominaciji se odpovedo: Kushlan, Turek, Pucelj, Svetek, Zalokar in Virant. Volitev je torej med Vehovcem, Breskvarjem, Glihom in Dolencem. Pri prvi volitvi dobi Vehovec 44 glasov, Breskvar 25, Gliha 13 in Dolenc 18. Ožja volitev med Vehovcem in Breskvarjem. Vehovec dobi 62 glasov in Breskvar 38.

Volitev za druzega finančnega odbornika. Kandidati so: Breskvar, Virant, Sušnik, Svetek, Dolenc, Gabrenja. Šušnik, Svetek, Dolenc, Gliha in Gabrenja umaknejo kandidaturo. Ostanejo kandidati Breskvar, Gliha in Virant. Breskvar dobi 45 glasov, Gliha 17, Virant 37. Zopet ožja volitev med Breskvarjem in Virantom, pri kateri dobi Breskvar 48 glasov, Virant pa 49 glasov.

Za tretjega finančnega odbornika so bili imenovani: Breskvar, Dolenc, Gliha, Svetek in Končan. Svetek in Končan odklanjata. Pri volitvi dobi Breskvar 45 glasov, Dolenc 36 in Gliha 19 glasov. Ožja volitev med Breskvarjem in Dolencem. Pri ožji volitvi dobi Breskvar 57 glasov in Dolenc 42 glasov.

(Dalje na 3. strani)

Zedinjene države bodo bojkotirale sudetske okraje v slučaju, da jih zasede armada Hitlerja

Washington, 21. septembra. Strokovnjaki Zedinjenih držav so danes izjavili, da bo Amerika postavila sudetski okraj Češkoslovaške na črno gospodarsko listo, v slučaju, da Hitler zasede pokrajine, kjer prebivajo sudetski Nemci.

Zedinjene države so sklenile s Češkoslovaško 15. aprila letos izredno ugodno trgovinsko pogodbo, ki daje Češkoslovaški mnogo prednosti. Ta pogodba bo preklicana, kar se tiče sudetskega dela češkoslovaške republike.

Čehi so kupili v Zedinjenih državah tekom prvih sedmih mesecev letošnjega leta blaga v vrednosti $37,000,000. Obenem so Zedinjene države kupile tekom iste dobe na Češkem za $21,600,000 vrednosti raznega blaga.

Sudetska pokrajina, ako bo priklopljena Nemčiji, gre na ameriško trgovinsko črno listo, enako kot je šla Avstrija, potem ko je Hitler vzel Avstriji njeno politično svobodo.

Spremenila se bo tudi češkoslovaška naseljniška kvota. Slednja se bo zvišala, kar se tiče Nemčije, tako da bo mogoče več političnim beguncem iz Nemčije dospeti v Ameriko.

Češkoslovaška bo silno prizadeta, ako se sudetska pokrajina odcepi od ostale republike. Amerika je dosedaj kupovala največ blaga ravno v sudetskih pokrajinah ,in iz slednjih so tudi največ blaga pošiljali v Ameriko.

90 odstotkov vse porcelanaste posode se izdeluje v Sudetih. Enako je tudi s tekstilno industrijo. Videti je, da bo češkoslovaška država postala primeroma revna država brez sudetske pokrajine.

Mussolini govori, da ga veseli, ker se ves svet boji Italije. Imel je jako bojaželjen govor

Videm-Udine, Italija, 22. septembra. Diktator Mussolini je imel včeraj v tem mestu jako bojevit govor, tekom katerega je izjavil, da ga veseli, ker se svet boji Italije, ki je pripravljena vsak trenutek korakati proti nasprotniku.

Tekom svojega govora Mussolini ni omenil češkoslovaške krize, pač pa je govoril samo o vojni sposobnosti laške armade. Kadar bo Italija nastopila, je dejal Mussolini, tedaj bo tudi dobila, za kar se bo poganjala.

Govor Mussolinija je bil očividno bolj namenjen za njegove fašiste, kot pa za ostali svet. "Italija je danes nepremagljiva, odločna in resna," je ponovno poudarjal Mussolini napram 100,000 ljudem, ki so ga poslušali.

Mussolini je napadal tujezemske kritike, ki kritizirajo fašizem in jih pozival, da pokažejo, da znajo kaj boljšega ustvariti kot kar je ustvaril fašizem — mir in red in zadovoljnost naroda.

"Na svetu je mnogo lažnjivcev," je dejal Mussolini, "ki lažejo o Italiji. Toda če pogledate v razmere in položaj držav, v katerih živijo, morajo ti lažnjivci priznati, da je Italija stokrat boljša dežela za življenje kot države "lažnjivcev."

"Mi smo pripravljeni za vsako kritiko, kajti ti kritiki se nas bojijo ali nam pa zavidajo," je končal Mussolini. "Kaj nas briga sovraštvo tujezemcev, dokler se nas bojijo in dokler mi v miru živimo.

Ne pozabite!

V soboto bo prav prijetno v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., ko priredijo plesno veselico in domačo zabavo članice društva Martha Washington, št. 38 SDZ. Za prvovrstno postrežbo se vam garantira. Pridite od blizu in daleč. Jesen je tu, za izlete ni več pripraven čas, doma je pa ob sobotah tudi dolgočasno sedeti. Pridite v soboto k našim Amerikankam, k članicam društva Martha Washington in prav zadovoljni boste z vsem. Ste prav vljudno vabljeni.

Še ene volitve

Pri novemberskih volitvah bo volivcem v Clevelandu tudi predloženo vprašanje, če dovolijo, da se izdajo bondi v svoti $5,455,000, da se poveča in razširi mestna elektrarna, da bi lahko dobivala nove odjemalce. V slučaju, da so ti bondi odobreni, bi tudi zvezna WPA administracija prispevala $2,500,000.

Pozdrav

Iz Belgrada, Jugoslavija, pošilja tople pozdrave gospa Vera Adlešič, soproga ljubljanskega župana, ki piše, da še vedno nosi najlepše spomine o obisku ameriške Slovenije s seboj. Iskrena hvala za pozdrave!

Iz bolnišnice

John Tomc ,stanujoč na 1001 E. 63rd St., se je vrnil iz bolnišnice.

Amerikanci posvarjeni

Ameriška vlada je posvarila ameriške državljane v Bukareštu, da zapustijo Romunsko, ker se Amerika boji, da bo Bukarest, ki je glavno mesto Romunske, bombardirano.

Pokojni Antončič

Pokojni Frank Antončič je delal v American Steel & Wire Co. zadnjih 30 let. Bil je tudi član Gordon Park Garrison No. 260, Army & Navy Union, kateri člani mu bodo tudi izkazali zadnjo čast v soboto zjutraj ob desetih.

Novi Plymouth

Mr. Louis Pike, slovenski zastopnik Canning & Harmon agencije za prodajo avtov nam naznanja, da si lahko ogledate nove 1939 Plymouth avte na 14401 Euclid Ave.

Je zopet zdrav

Iz Lillybrook, W. Va., nam sporoča rojak Mr. Frank Boitz, da je ozdravel po svoji zadnji poškodbi in da se je zopet vrnil na delo. Lepo pozdravlja vse svoje znance v širnem Clevelandu.

Univerza odprta

Včeraj so se otvorila vrata Western Reserve univerze v Clevelandu. 4,800 dijakov je vpisanih na univerzi. Za medicinski oddelek se je prijavilo nad 700 dijakov, toda sprejeli so jih samo 97.

* Župan mesta Philadelphia in štirje višji policijski uradniki so bili obtoženi grafta.

Francoska vlada zna pasti radi Češkoslovaške

Paris, 22. septembra. V francoskem ministerstvu se je pojavila akutna politična kriza, ker je Francija sodelovala in prisilila Češkoslovaško, da je odstopila sudetske kraje Hitlerju. Pet ministrov se je zbralo ob polnoči v poslopju justičnega ministra pod vodstvom Paul Reynauda, ki je znan, da zastopa stališče, da se mora proti Nemčiji bolj strogo nastopiti. Ministri najbrž nameravajo podati svojo resignacijo kot v protest, ker je francoski minister za zunanje zadeve prisilil demokratično Češkoslovaško, da se poda Hitlerju. Razbita bo tudi ljudska fronta. Socialisti so ostro obsodili nastop sedanje francoske vlade, ko se s svobodo enega naroda tako malomarno postopa. Slišijo se zahteve, da se skliče parlament k izrednemu zasedanju. Francija in Anglija sta v zadnjem trenutku naznanila Češkoslovaški, da če se ne poda, da ne bosta v slučaju Hitlerjevega vkorakanja v republiko niti z mezincem ganili v prid češke republike.

Bulkley in Miller

Kot poročajo prijatelji Ray T. Millerja, je zvezni senator Robert J. Bulkley končno priznal Ray Millerja kot načelnika demokratske stranke v Clevelandu in bodo njegovo kampanjo v Clevelandu vodili pristaši Millerja. Bulkley je s tem obrnil hrbet dosedanjemu voditelju demokratske stranke Gongwerju in je pregovoril tudi governerskega kandidata Sawyerja, da je naredil enako. Pričakuje se tudi, da Bulkley v slučaju izvolitve ne bo več priporočil, da bi bila Mrs. Bernice Pyke, ena voditeljic v demokratski stranki v Clevelandu, ponovno imenovana za kolektorico davkov v Clevelandu.

Domač piknik

Menda bo zadnji piknik v tej sezoni izlet, ki ga priredi v nedeljo popoldne podružnica št. 21 S. ž. Z. v West Parku. Piknik se vrši na znanih prostorih na Sprecher Ave. Podružnica prav vljudno vabi vse rojake in rojakinje, da se gotovo udeležijo tega zanimivega piknika. Odbor zagotavlja vse, da bodo prav po domače in z najboljšim blagom postreženi, kar se tiče jedi in pijače. Imeli boste par ur najboljše zabave, kakoršnje že dolgo niste imeli. Na pikniku bo oddano tudi lepo darilo. Vas prav vljudno vabijo članice.

Pustite nas v miru

William Kennedy, državni tajnik države Ohio, eden najbolj vplivnih demokratov v Ohio, je včeraj naslovil na vodstvo demokratske stranke v Washingtonu pismo, v katerem pravi, naj Washington pusti ohijske demokrate popolnoma v miru in da bodo sami znali voditi svojo usodo, ne da bi se Washington vmešaval v njih zadeve. "Ohijski demokrati," je dejal Kennedy, "znajo sami reševati svoje probleme.

Prestal operacijo

Srečno je prestal operacijo dobro poznani Louis Mrhar, stanujoč na 6510 Edna Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo v Glenville bolnišnici, soba št. 301.

* 19 višjih uradnikov, ki so židje, je bilo odpuščenih iz uradov v laškem notranjem ministerstvu.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 223, Fri., Sept. 23, 1938

Nekaj za delavce

V tedniku "Social Justice," ki ga izdaja svetovno poznani radio govrnik Rev. Charles Coughlin iz Detroita, smo čitali te dni vrlo zanimiv članek, ki ga je spisal Rev. Coughlin glede delavskih razmer. Po mnenju Rev. Coughlina je predvsem najbolj potrebno, da se odpravijo vsi davki na živila in življenske potrebščine, kar bo imelo za posledico, da se znižajo cene živilom. Nadalje pravi Rev. Coughlin, da bi se moral razpisati moratorij na dolgove vseh novih hiš in moratorij na vse poprave in prizidke pri hišah. To bo pospešilo nadaljno gradnjo novih hiš in vsa industrija, predvsem pa stavbinska bi oživela.

Nadalje piše Rev. Coughlin sledeče: "Mi smo absolutno prepričani, da če se odpravijo davki na živila in se naredi moratorij za pet iet na vse nove gradnje, da bi to pospešilo prosperiteto v deželi bolj kot vse drugo. Dežela bi z električno silo šla boljši bodočnosti nasproti."

V članku obdolžuje Rev. Coughlin John Lewisa in njegovo organizacijo, C. I. O., katero dolži, da je povzročila največ štrajkov, naredila največ pobune med delavci in da bi imeli že zdavnej prosperiteto, toda John Lewis s svojo strankarsko sebičnostjo in trmo zadržuje delavski napredek v Zedinjenih državah. Rev. Coughlin primerja John Lewisa ruskemu diktatorju Stalinu, katerega volji se mora vse umakniti, ali pa naj bo človek pripravljen, da je pogubljen.

Enako trdi Rev. Coughlin, da stavi John Lewis tako pretirane zahteve na razne voditelje industrij, da jih je nemogoče izpolniti. In ako mu industrije ne sledijo, tedaj jim napove vojno in skliče štrajke, ne zavedajoč se, da pri tem trpi danes stotisoče delavcev, ki bi sicer radi delali, toda jim diktator John Lewis tega ne dovoli, ker se industrije niso podale njegovim zahtevam.

Rev. Coughlin se vprašuje, kako dolgo bo še mogoče, da trpimo v Ameriki enako diktatorstvo. Na to vprašanje odgovarja, da toliko časa, dokler delavci ne bodo inteligentni dovolj, da bodo sledili svojemu razumu, ne pa poveljem diktatorjev. John Lewis ni bil nikdar izvoljen od članov C. I. O., da bi jim zapovedoval. On se je naravnost vsilil delavcem za voditelja. Je resnica, pravi Rev. Coughlin, da je John Lewis predsednik unije premogarskih delavcev, toda od jeklarskih, avtnih in tekstilnih delavcev ali od njih zastopnikov nikdar izvlojen ni bil. On se je vrinil v delavske vrste edino iz maščevanja, ker ga niso pustili k vodstvu American Federation of Labor.

Mogoče ima Rev. Coughlin v mnogih ozirih prav, toda v enem oziru se moti in to je, da je Lewis v resnici veliko storil za delavsko organizacijo. American Federation of Labor ni nikdar organizirala jeklarskih in avtnih delavcev, pač pa prepustila te vrste priprostih delavcev samim sebi. American Federation of Labor je vedno gledala, da dobi v svoje vrste samo takozvane izučene delavce, strojnike, elektrikarje in enake, dočim je zanemarjala organizacijo navadnih delavcev. Za te se je Lewis zavzel in za to mu gre tudi zasluga.

Toda v drugih ozirih ima Rev. Coughlin absolutno prav, ko trdi, da je Lewis pravi diktator in da delavec ali industrijalec, ki ne delata po njegovem povelju, sta prokleta. To ni ameriško, pač pa komunistično. Ni čuda, da masne delavske organizacije, katere je Lewis ustanovil, polagoma propadajo, ker ni v njih nobene demokracije, pač pa se morajo vsi poklanjati diktatom od strani John Lewisa.

Rev. Coughlin priporoča, da bi morali delavci začeti "čistiti" v svojih vrstah. Mr. John Lewis dobiva letne plače od delavcev $25,000, ali trikrat toliko kot governer države Ohio, ima na razpolago krasne urade v Washingtonu in je plačan za vsako pot, ki jo naredi po deželi še posebej. Coughlin nadalje pravi, da izkoriščevalci delavcev so v prvi vrsti med velekapitalisti, toda tudi v delavskih vrstah jih je dovolj in zavedno ameriško delavstvo bi moralo gledati, da se jim prej iznebi v svojo lastno korist.

Kaj pravite?

Glavni namen tehnokratov je, da se bo odpravil ves denar, kadar pridejo do vlade. Ta točka v njih pravilih je brez pomena, ker denarja že zadnjih osem let ni med nami.

* * *

Rusija, ki je tako mogočno rožljala s sabljo, češ, naj se le drzne stopiti Nemčija na češka tla, je ostala brez besede, ko sta Francija in Anglija izdali Čehoslovaško. Pa ne da bi se mogočna Rusija bala Hitlerja? Ali pa je tudi ruski medved izdal svoje češke brate ter se združil z germani in anglosaksi?

* * *

Že pred meseci smo pisali, da škili Hitler na Trst. Danes vse tako kaže, da ga bo dobil. Bo že kaj obljubil Mussoliniju v zameno. Vprašanje je samo, če bodo potem primorski Slovenci zamenjali laški jarem za nemškega. Hitler namreč ne bo zadovoljen z mestom samim.

BESEDA IZ NARODA

Mi dobro napredujemo!

A. Grdina

Nedelja 18. septembra bo ostala v zapisniku pravega narodnega življa zapisana kot nekaj posebnega. Ta nedelja je bila od jutra do večera za naš narodni in katoliški življ redka posebnost, kakor še ne dolgo poprej kaj sličnega.

Ker sem bil sam precej zainteresiran in bi rekel še zaposlen pri teh prireditvah, se mi vidi prav in potrebno, da napišem o tem nekaj vrstic prav tako, kakor sem videl in slišal ta dan v eni in v drugi od teh velikih in pomembnih prireditvah. Sicer bosta pričala o teh dveh prireditvah tudi dva krasna programa natisnjena v dveh različnih programskih knjižicah, ki bodo ohranjene za daljši spomin za v nadaljna leta v dokaz, kako smo se imeli Slovenci v letu 1938 na narodnem in verskem polju.

V dva taka programa, ki sta nam Slovencem tako draga, se je zavila naša metropola zadnjo nedeljo. Eden je bil program vesele slovenske pesmi, katero je izvajala naša mladina. Drugi program je bil cerkveni program, tikajoč se prepričanja naše sv. vere, katerega je tudi nam priredila tu rojena naša mladina. Oba programa sta se pa vršila tako, da nista drug drugemu ovirala ali senčila ne eden in ne drugi polne udeležbe. Toraj oba programa nam je priredila tu rojena naša mladina. Oba programa pa sta bila velikega pomena za nas vse Slovence. Naj tu nekoliko opišem pomen in vrednost teh programov, da bodo še drugi, ki niso mogli biti navzoči radi odadljenosti vedeli, da smo se imeli prav dobro in da v Clevelandu zelo lepo napredujemo!

Komu niso znani naši mladinski zbori ,ki so v zadnjih letih zasloveli, ne samo širom velike naše metropole, marveč so zasloveli širom naše nove domovine Amerike.

Kar ni še bilo pred nekaj leti, se opaža že tudi izven Clevelanda po slovenskih naselbinah sedaj nastopati slovenske mladinske zbore na odru, ko mladiči starim prepevajo mile slovenske pesmice. V Clevelandu pa smo toliko močnejši, ker lahko naredimo s temi številnimi zbori naravnost sijajen koncert, kakor smo to doživeli že večkrat in zopet zadnjo nedeljo popoldan:

Slavčki, Kanarčki, Škrjančki itd. so peli in bili veseli. Bil je pa vesel tudi vsak, ki jih je slišal, vesel je bil ves narod. Veseli smo bili, ker smo jih gledali te malčke, te iskrene nedolžne otročiče, ki so res iz srca navdušeno peli in lepo ter jasno izgovarjali besede, kakor da so razumeli kaj te besede pomenijo. Kakor da so ti otročiči gledali tiste naše livade, gore, hiše in vasice, kakor da so se pogovarjali s starimi očeti in materami. Navdušeno so povzdigovali svoj glas in ga zopet zmanjševali, kakor da jim širi in zopet upada srce v mislih na to, kar jim je pesem narekovala. Tisti malčki, ki so pri vsakem posameznem zboru stali spredaj in tako priglavnih nastopih, so šli vsakemu navzočemu do srca, kajti oči teh otrok so bile tako jasne, da se je v njih lahko videlo v njihova srca, iz katerih je prihajal tako čvrst glas in glasek ,ki je bil izražan s takim navdušenjem, kakor smo še kot pastirčki na paši klicali: juhej! juhej!" Zadej pa so popolnoma, bi rekel profesijonalni odmevali drugi glasovi bolj odraslih fantov in deklet v harmoniji, da nič lepšega. Program je bil dobro izbran in izvajevali so ga prav dobro. Čast pevovodju za trud, čast otrokom, ki so poslušni, čast pa tudi staršem, ki se trudijo in otroke že doma na to nagovarjajo, ker bi sicer drugače ne šlo in ne bi bilo mogoče doseči kaj sličnega, kar se izvršuje na teh pevskih koncertnih programih.

Ni dvoma, da bo v pesmi ostalo naši narodnosti veliko slovenskega duha za nadaljni življ naše nove generacije. Saj je pesem tista, ki oživlja in spominja nazaj na zgodovino našega naroda in daje novega življenja za bodoči življ.

DRUGI PROGRAM

V zgodovino našega življa bo pa tudi vpisan drugi program istega dneva, ki je za našo zgodovino še vrednejši in pomembnejši. To je program, ki nam ga je priredila dekliška Marijina Družba za 25 letnico njih obstanka, "Young Ladies Sodality." Ta dekleta niso več otroci, so odrasle zavedene hčere slovenskih pionirskih družin, kakor so tudi tisti otročiči, ki so prepevali. Mnogo izmed teh deklet je prejelo visoko izobrazbo v višjih šolah in so že v odličnih službah. Te dekleta so nam priredila tako dopoldanski in večerni program, kakoršen se še dosedaj v naši fari ni vršil. O tem programu se je veliko pisalo tudi v ameriškem časopisju in je vreden, da o njem vedo še izven Clevelanda tudi ostali Slovenci. Kakor je bilo v tem listu že poprej oznanjeno, da bosta ta dan obiskala oba cerkvena prelata: prevzvišeni škof Rt. Rev. Schrembs in pomožni škof Rt. Rev. McFadden, se je tudi izvršilo na časten in slovesen način. Dočim je bilo svečano opravilo škofa Schrembsa dopoldan, ko so imeli sv. mašo in govor ob veliki udeležbi mladih deklet Marijinih društev domače in iz sosednih fara, prav tako se je vršilo slovesno zvečer v cerkvi in potem v cerkveni dvorani, kjer so prisostvovali pomožni škof Rt. Rev. McFadden.

Nastopi in zadržanje deklet Marijine družbe nam je bil dokaz prave inteligence in lahko rečemo da tudi pravi ponos naše fare sv. Vida. To, kar so nam priredila dekleta Marijine družbe, lahko prištevamo najodličnejši organizaciji, kar jih imamo Slovenci sploh. Tu je tisti cvet, o katerem tako radi rabimo besede: "Cvet." Če imam sam še kaj temu dodati, naj rečem tole: Zastonj se trudimo, da bi kaj dosegli brez inteligence! Prave krščanske izobrazbe potrebujemo! Pred njo se umakne vse drugo, kar ni vredno našega narodnega imena. Inteligenca mislim v tem namreč, da je treba nam prave verske izobrazbe. Brez te ne bomo šli ali prišli nikamor!

Kdo je ohranil naš narod toliko let pri življenju? Odgovor: Naše slovenske katoliške verne matere! V veri se ohrani tudi narodnost! Kdor odpada od vere, je nezanesljiv, da bi ostal vedno tudi naroden! Pri takih, ki vero zaničujejo je narodnost po večini le na jeziku, ali pa je res nekaj narodnosti v njem, dokler kaže in nese, potem se pa vse neha in narodnost gre tam, kjer bo neslo in samo tako dolgo dokler nese. Večina vsa ta dekleta znajo lepo slovensko govoriti. Zelo so ponosne tudi na svojo narodnost, saj so vsa leta ohranila organizacijo Marijine družbe, ki je bila v veselje njihovim materam. Tem dekletom danes ni žal, da so sledile in da so poslušale svoje matere! Ponosne so na to in danes, ko jim je prosta volja in narede kar hočejo, so zelo srečne in vesele, da so članice tako častne družbe.

Od nekdaj je bil naš narod veren, v tem je bil tudi srečen. Vedno zatiran in preganjan, pa je le obstal in živel vesel in zadovoljen, četudi teptan. Njegova vera ga je spremljala, gledal je na hribčke svoje zaščitnice bele cerkve, kamor se je zbiral ob teških dnevih in iskal tam svoje tolažbe. Lahko bi zapisal, da je veljalo našemu narodu tisto svetopisemsko besedilo: "Tvoja vera ti je pomagala!" Moja draga in nepozabna mati mi je večkrat rekla: "Tako živo vero imam, da si upam od Marije prav vse izprositi kar bi hotela." Tisoče in tisoče je bilo po vsej širni domovini takih naših mater! Ta živa vera in tako veliko zaupanje je ohranilo ta naš mali narod, da je vztrajal in da je obstajal kljub tako mogočnim in oholim velikanom, ki so o veri sodili drugače in drugače o katoliškemu življu.

Po krvi in zasluženju teh mater se sedaj nadaljuje tukaj v okolnostih, kakoršne so tukaj mgoče prav isti verski življ našega naroda. Najbolj časti vredno pa je še to in najbolje znamenje, ker je to življenje zaživelo v naši mladini in sploh v mladini ameriških katoličanov. Motijo se kričavi odpadniki, kateri nič ne vedo o duhovnem življenju katoliške mladine, ki ga ista vrši v veri, v srcih, v naših in v drugih farah. Ko taki, ki ob večerih in poznih sobotnih nočeh rajajo in pijančujejo in uganjajo budalosti, večkrat naravnost norčujoč se iz cerkve in iz katoličanov, se drugo jutro valjajo dopoldan v posteljah in hladijo vroče glave, so med tem časom polnile vernikov trume naše rimsko katoliške cerkve in so pristopale k mizi Gospodovi po naučilu in naročilu naše sv. Cerkve.

Da, pridite vendar enkrat v zgodnjih nedeljskih jutrih v naše cerkve vsi tisti, ki se tako radi pomilovaje nesmehnete tistim, katere vidite iti v cerkev ali slišite pisati v katoliških listih o cerkvenih in verskih prireditvah. Pridite da vidite, dela govore, dejanje spričuje! Ko boste videli in se prepričali, boste mogoče v bodoče rajši molčali nego zabavljali čez cerkve in čez vernike.

Ameriške družine v Ameriki, katerim boste vsaj prosim priznali, da so izobražene in da vedo kaj delajo, te družine napolnijo njih farne cerkve. Po večini vsa cerkev pristopi vsako nedeljo k sv. zakramentom, oče, mati in otroci, skoro vsa fara in to vsako nedeljo, gotovo pa vsak mesec.

Med nami pa kakšno prevzetovanje in kakšno ugovarjanje se sliši napram tem, ki se tega drže, kar so rodovi naših očetov, rod za rodom vršili s častjo in ponosom!

Dolgo časa so nam v Ameriki taki pripovedovali, kakršnih je še sedaj nekaj med nami, da je cerkev samo za stare ženice, da je moderni čas ves drugačen. Dva in štirideset let bivanja v Ameriki, odkar se je prav gotovo tedensko pisalo v ta rdečih listih, da je cerkev le za stare ženice, so se med nami v Ameriki razmnožile in povečale naše slovenske cerkve in so se v njih potrojile božje službe in so te cerkve vsako nedeljo napolnjene, nekatere vsako uro k novi službi božji A kljub temu še in še ti revčki odpadniki modrujejo, kjerkoli morejo, zoper vernike in zoper te katoliške po njih mnenju "tako nazadnjaške rojake"! Res, kako potrpežljivi so naši katoličani, da zamorejo tako očitanje trpeti, ko vendar ti ljudje toliko store in izdajajo za svoje cerkve in ustanove. Baš radi take potrpežljivosti naših katoličanov postajajo takozvani "napredni" predrzni in se polaščajo vsega, da bi gospodarili tako pohlevnemu narodu. O tem bomo še in še govorili, toda vrnimo se nazaj k dnevu in prazniku naših deklet.

Zavedni katoličani so zadnjo nedeljo z veseljem in ponosno prisostvovali programu dopoldan in zvečer, ko sta bila tako častna gosta Rt. Rev. Joseph Schrembs in pa pomožni škof McFadden navzoča, da sta s svojo navzočnostjo potrdila častno priznanje, tako dekletom Marijine družbe kot vsem faranom v pričevanje, da je to delo in ravnanje pravilno usmerjeno. To je za faro velika čast! Leta in leta so se v stari domovini veselili sv. bir me v fari, ko se bo pripeljal sam škof na obisk. V ta namen so postavili mlaje in okrasili hiše in okna. Prav na isti način sta bila sprejeta oba častna gosta z razliko, da sta bila tukaj sprejeta še mnogo bolj na dostojen način. Čast komur čast! Komur so take prireditve v zasmeh, je vreden sam pomilovanja. Farani fare sv. Vida pa smo zelo ponosni in članicam hvaležni, da so se zavedale in nam pripravile tako časten spomin njih 25 letnice. Še na mnoga leta!

Mladinski pevski zbori

Euclid, O.—Ravnokar sem se vrnila iz šole in že na potu sem premišljevala, da bi nekaj napisala o nedeljskem koncertu, katerega smo pričakovali z nekakim hrepenenjem in obenem s strahom. A sedaj, ko je stvar dobro izpadla, so naša srca zopet mirna in upapolna, ker smo videli, da nas narod ljubi. Dokazali ste to s tem, da ste napolnili dvorano in nas sijajno pohvalili.

Naša srca so vriskala od veselja, ko smo videli ,da naš trud ni bil zastonj. Za to gre pa v prvi vrsti najlepša hvala našemu pevovodji g. Louis Šemetu, ki nas podučuje vse od začetka in vrši veliko delo, katero ni nikdar dovolj plačano. Torej g. Šeme, ostanite še z nami in mi smo z Vami.

Iskrena hvala gre tudi naši glavni tajnici, gdč. Ančki Traven, katera se v resnici veliko trudi za nas. Ančka, bodi še naprej naša voditeljica, ker tudi Tvoje delo bo pripoznano in smo Ti hvaležni. Saj druge plače itak nimaš.

Končno se zahvaljujem vsem udeležencem, dobrotnikom, staršem, pesnikom, glasbenikom in vsem onim, ki so sodelovali pri enem ali drugem delu ter upam, da nas boste še naprej podpirali v našem kulturnem delu. Kajti še sedaj je prilika in ako to zamudite, bo utihnil naš glas in tako bomo počasi za vedno utonili. Morda bi potem še radi slišali slovensko pesem, pa je ne bo več.

Violet Vogrin,
Škrjanček.

Pismo iz Willarda

Ko sem opisoval na Willardu bivajoče naše farmarje, je izostal iz zapisnika Mr. Ludvik Perušek. Ko sem bil tam, nisva imela časa za razgovor, dasi sva se večkrat srečala. On je delal in delal, potem je pa odšel na konvencijo KSKJ. Ko sem jaz odhajal od tam ,sem naročil njegovi ženi, da hočem imeti od njega kake podatke iz življenja, da se to zapiše v časopisu. Precej dolgo ga je vzelo, da mi je to poslal. Takole piše:

"Moj oziroma opis moje družine se glasi nekako takole. Rojen sem bil v Sodražici leta 1881. Posebno sem znan pri sv. Gregorju in na Slemenih. V Ameriko sem prišel leta 1906 in sicer najprej v Cleveland. Ker tam nisem mogel dobiti dela, sem kmalu obrnil Clevelandu hrbet. Šel sem v Barberton in tam delo dobil. Tu sem delal sedem mesecev.

Zelo rad bi bil šel v Minnesoto, ker sem imel tam sorodnika, ki me je vabil k sebi. Pisal mi je, da je tam dobro. Jaz sem si pa mislil, da bi si tukaj nabral par dolarčkov in se ž njimi vrnil v mojo preljubo Sodražico. Aha, pa sem se zmotil. Odšel sem v Minnesoto, kjer sem se oženil. Poročil naju je msgr. Buh. Moja žena je tudi doma iz Sodražice in se je prej pisala Stupica in se je pri hiši reklo pri Oštirjevih. Daleč naokrog znana in spoštovana družina. Ženin brat je župnik na Prežganjem na Dolenjskem.

V Minnesoti sem ostal trinajst let. Delal sem v rudniku. Tu na Willardu sem pa zdaj že dvajset let. Imam 300 akrov zemlje, 45 glav goveje živine in šest konj. V zakonu se nama je rodilo devet otrok. En sinček nam je umrl v 13. letu. Starejši sin se je oženil in tudi ena hči se je poročila. Ena hči je učiteljica, ena je pa letos izdelala višje šole. Tudi v društvenem življenju se udejstvujem in sem tajnik društva sv. Družine že 20 let. Petnajst let sem cerkveni odbornik. Bil sem tudi več let šolski odbornik. Še več takih "časti" bi lahko naštel, pa naj to zadostuje.

Bi še kaj več napisal, pa ravno zdaj polnimo silo, da bodo imele krave pozimi krmo in dosti mleka. Izročite iskrene pozdrave Jožkotu ter vsem skupaj od

Ludvika Peruška

Prav škoda bi bilo, če bi ne slišali tega dodatnega poročila od moža, ki je na Williardu storil že veliko dobrega z besedo in dejanjem. Hvala, Mr. Perušek, pa se še kaj oglasite. Vaši dopisi bodo gotovo zanimali čitatelje tega lista. A. Grdina.

Za izboljšanje vrtov

Zadnjič je bilo poročano, da bo še veliko storjenega za izboljšanje kulturnih vrtov. To se bo tudi vse storilo še to jesen, v kolikor bo vreme dopuščalo, ostalo pa se izvrši spomladi. Drugo leto bodo vrtovi dovršeni in ko se bo vršila v Clevelandu konvencija perutninarjev, bodo vrtovi uradno otvorjeni po predsedniku Rooseveltu.

Na zborovanju zastopnikov kulturnih vrtov v torek 20. septembra, ki se vrši redno vsak mesec v mestni hiši, da se odbor posvetuje z mestno vlado, je bilo sklenjeno, da se napravi pri vhodih v vrtove, tako pri St. Clair Ave. in Superior Ave. velike napise v obliki slavolokov z napisi. Smatra se, da je v vrtove investiranega silno dosti denarja in da ni več kot prav, da se te narodne spomenike razglasi z velikimi napisi. Tako bo vsak že od daleč videl, da se nahajajo tu kulturni vrtovi raznih narodov. V odbor za napravo tega, je bil imenovan tudi spodaj podpisani.

A. Grdina, predsednik JKV.

IZ PRIMORJA

—Pomanjkanje vode na Pivki. Ilirska Bistrica, avg. 1938. — Na Pivko, in sicer v Koritnice in Juršiče vozijo vodo s kamioni. Kot največkrat v poletnih mesecih tudi letos primanjkuje tod pitne vode, prav za prav ostaneta ti dve vasi popolnoma brez vode. Velika suša pa ni samo na Pivki, ampak tudi v nekaterih predelih Istre.

—Osem mrtvih od eksplozije plina. — V nedeljo dne 7. avgusta se je zgodila v Trstu težka nesreča na ladji, ki služi za prevoz banan "Ramb II." Ladja je bila v popravilu in delavci so jo ravno nanovo prepleskali. Ko so hoteli nato na ladji mehaničarji zvariti železne dele, je prišlo do eksplozije, ki je na mestu ubila Antona Falcona, Josipa Kellnerja in Remigija Postojnc. Ruggero Ruggeri in Mihael Falconetti sta umrla v rešilnem vozu. V bolnišnici so umrli Jakob Koršič, Virgilij Opara, Marcel Kumin. Ranjeni so štirje: Alojz Žerjal, Anton Parovel, Ivan Klinič in Franc Krešević. Domnevajo, da je eksplozija nastala zaradi velike vročine, ki je vplivala, da se je firnež izredno hitro sušil in da so se zaradi tega prostori na ladji napolnili z vnetljivimi plini, ki so nastali iz sušenja firneža in drugih barv. Ti plini in pare so se pomešali z zrakom in tako je nastal pravi pokalni plin. Na nesrečo je potem eksplodirala še bombola s kisikom, ki so jo rabili pri varenju. Nesreča je zelo potrla tržaško prebivalstvo.

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Snel je tolmaču vezi z nog in mu povedal:

"Razvezal sem ti noge, da lahko vstaneš in si razmahneš ude. Rok seve ti ne smem razvezati.

Vprašaj ga, ali bo plačal!"

Govoril je turški. Tolmač je prevajal njegove besede na angleško, Lindsayeve odgovore pa na turško. Pogovor se je razvijal seve mnogo počasneje, nego vam ga bom napisal.

Tolmač je vprašal lorda, ali bo plačal.

"No, nikdar ne!"

"Prisilili te bomo!" je dejal alim.

"Sir David Lindsay se ne da od nikogar prisiliti!"

"Bič te bo prisilil, ki ga znamo uporabljati zelo učinkovito!"

"Drzni se!"

"O, prav rad!"

Oplazil je lorda z bičem.

Halef me je sunil. Rad bi bil kar planil. Prijel sem ga za roko, nisva se smela prenagliti.

"Pobalin!" se je razsrdil lord. "Drago mi boš plačal udarec!"

"Kaj pravi?" je vprašal alim.

"Da ga z udarci ne boš prisilil."

"O, bo že drugače žvižgal! Ko jih dobi petdeset ali sto, bo že mehek! Dobro vemo, da ima milijone, sam je povedal. Plačal bo! Povej mu tako!"

Pa nobena grožnja ni pomagala, David Lindsay je ostal trd.

Alim ga je še nekajkrati udaril, nazadnje pa dejal:

"Dobro! Eno uro ti dam časa za premislek! In če se boš še branil, jih dobiš sto po hrbtu!"

"Drzni se!" je grozil lord. "Trikratno jih dobiš povrnjene!"

Alim se je zaničljivo smejal.

"Od koga neki?"

"Od effendija, ki ga pričakujem."

"Tisti effendi ne bo nikdar zvedel, kje tičiš!"

"Našel me bo!"

"Vseveden bi moral biti! Saj niti ne ve, da ga iščeš!"

"Zvedel bo v Rugovi, da sem popraševal za njim. Našel bo mojo sled, prišel bo za menoj."

"Tvojo sled —? Kako bi jo naj našel —? Živ človek ne ve, da si tukaj! Sinoči si izginil in od tistega trenutka te nihče drug ni videl ko jaz in moji tovariši."

"Prisilil bo tvoje ljudi, vse mu bodo morali povedati."

"Niti tega ne bo zvedel, da smo te spravili v karaul. Kajti to veva le midva z Žutim."

"Kaj za to! Našel me bo! Kaj sta vidvi z Žutim v primeri z njim in z njegovim hadžijem!"

"Pes, ne govori tako —! Ne more te najti! In če bi te tudi našel, je izgubljen in ti ne more pomagati. Prijel bi ga in ga do smrti bičali. Nikar se ne vdajaj takim blaznim upom! Le odkupnina te more rešiti!

In da ne boš več mislil na njega, ti povem, da tiči tvoj effendi nocoj že v karaulu in njegovi spremljevalci z njim vred! Njemu pa nikdar ne bomo ponudili, da bi se odkupil. Najhujša smrt jih čaka vse."

"Kako ti more priti taka neumnost na misel!" je dejal Anglež, ko mu je tolmač prevedel te besede. "Vi bi mi bili pravi ljudje, da bi prijeli mojega prijatelja! In če bi vam tudi uspelo, bi ga ne mogli držati. Odšel bi, koj ko bi se mu poljubilo."

"Ne smeši se! Sem v tole jamo jih vtaknemo in sam boš videl, da se bo v prahu zvijal pred nami in prosil milosti! In z njim vred boš umrl tudi ti, če ne plačaš odkupnine!"

Šel bom. Črez eno uro se vrnem. Dobro si premisli! Le odkupnina ti reši življenje!

In nikar ne misli, da bi ušel! Stene, tla in strop so živa skala. Drugega vhoda ni ko rov, ki smo te po njem spravili v jamo. Rov pa bomo zaprli in zastražili. Razen tega sta zvezana.

Tebi," se je obrnil k tolmaču, "pa bom pustil noge proste. Nisi kriv, če noče plačati odkupnine."

Luč je ugasnila, zlezel je po rovu. Veriga je zarožljala, kamen se je zavalil pred rov.

Nekaj časa je bilo tiho v jami. Lindsay se je prvi oglasil:

"Lepa reč, kaj —?"

"Da. Ne verjamem, da bi se rešila!"

"Pshaw —! Sir David Lindsay ne bo umrl v tejle luknji!"

"Se le mislite odkupiti?"

"Mi na misel ne prihaja! Saj nič ne pomaga. Ko dobijo denar, me vkljub temu ubijejo."

"Gotovo!

Ampak kako se naj rešiva ? Ni drugega izhoda ko tale rov. In če bi tudi bil drug izhod, saj si ne moreva pomagati, zvezana sva —! Pravim, da ni rešitve!"

"Nonsens —! Svobodna bova!"

"Kako ?"

"Čisto lepo in udobno bova odkorakala."

"In kdo nama bo odprl?"

"Moj prijatelj, ki ga tile lopovi imenujejo nemškega effendija."

"Saj ste čuli, da tiči že tudi sam v karaulu."

"Kaj še!"

"Ne zanašajte se preveč na njega! Saj veste, kako se je nama godilo! Niti misliti nisva utegnila na odpor!"

"Moj prijatelj pa ni tako neumen kakor midva. Ne bo jim šel v past."

"In če bi ga tudi ne dobili, kaj nama pomaga —! Saj ne ve, kje tičiva! Niti tega ne ve, da ste mu šli naproti."

"Ne poznate ga! Prišel bo!"

"Dvomim! Čudež bi bil!"

"Staviva, da pride —?"

"Ne."

"Zakaj ne? Pravim, da bo kar nenadoma prišel odnekod. Koliko staviva?"

Sir David Lindsay je bil Anglež in je bil vselej in vsepovsod pripravljen za stavo, tudi v najhujših položajih. Kolikokrat je meni ponujal stavo! Pa je seve nikdar nisem sprejel.

Tudi tolmač je bil previden.

"Nimam denarja. Pa se mi tudi ne ljubi staviti. Dobil pa bi stavo, o tem sem prepričan. Bi le rad vedel, kako bi mu naj uspelo, da bi kar nenadoma in udobno odnekod prikorakal, kakor pravite."

"Kako bo prišel v tole jamo, to je čisto njegova zadeva. Pa prišel bo, glavo stavim, da bo!"

Tedaj sem se oglasil:

"Je že tukaj! Dobili bi bili stavo, sir!"

Nekaj časa je bilo tiho onstran zidu. Menda sta bila oba tako osupla, da jima je besedo vzelo.

In nato je radoštno zahreščal Angležev glas:

"All devils—! Njegov glas je—! Poznam ga —!

Ste res vi, master Charley?"

"Seveda! In Halef je pri meni."

"Heigh day —! On je —! Ali vam nisem pravil —! Prišel je, še preden sva utegnila prav misliti na njega! Kako veselje —! Odslej bomo sami delili udarce!

Ampak — kje tičite, sir?"

"Tule v kotu. Koj pridem."

Halef je ostal za zidom, sam pa sem zlezel v jamo.

(Dalje prihodnjič)

MESTNE VESTI

Poljaki in Madžari grozijo Čehoslovaški

London, 20. septembra. Ne samo, da sta Francija in Anglija zahtevali od Čehoslovaške, da podeli sudetski del republike Hitlerju, pač pa so se sedaj oglasili tudi Poljaki in Madžari, da se čehoslovaška republika še bolj razkroji in se priklopijo okraji, v katerih prebivajo Poljaki in Madžari, Poljski, odnosno Madžarski. Poljski poslaniki v raznih glavnih mestih Evrope so dobili povelje, da začnejo tozadevno delovati. Poroča se nadalje, da se poda ogrski regent admiral Horthy v Nemčijo, kjer bo naprosil Hitlerja, da mu pomaga, da pride pod Ogrsko kakih 700,000 Madžarov, ki se nahajo baje pod vlado čehoslovaške republike. Poljska vlada je začela utrjevati mejo napram čehoslovaški meji, rekoč, da tudi čehoslovaška vlada dela enako.

Nepošteni odvetniki

Več kot eno leto je vodstvo clevelandske odvetniške zbornice preiskovalo poslovanje nekaterih odvetnikov v Clevelandu in pri tem je prišlo na dan, da se kakih 40 odvetnikov poslužuje nepoštenih sredstev pri svojem poslovanju. Pritožbe od strani ljudi so bile tako obilne, da je bila zbornica prisiljena nastopiti. Sedaj se je dognalo, da so gotovi odvetniki po krivem pričali, da so zapeljevali policiste, da so spreminjali policijske rekorde, da, več odvetnikov je javno lagalo pred sodnijo, dočim so drugi kradli. Preiskava je sedaj končana in se bo vršilo tajno zaslišanje. Načelnik najvišje sodnije države Ohio Mr. Weygandt bo imenoval posebnega sodnika izven Clevelanda, ki bo vodil obravnavo. Obtoženi odvetniki bodo zaslišani in če bodo pronajdeni krivim, ne bodo samo zgubili odvetništva, pač pa se bodo morali zagovarjati pred kriminalno sodnijo.

Chamberlain zopet na potu k Hitlerju

London, 21. septembra. Ker je vlada čehoslovaške republike sicer prijazno, toda odločno zavrnila pritisk Anglije in Francije, da se poda nemškim zahtevam, je angleški ministerski predsednik Chamberlain sklenil ponovno podati se na Bavarsko in prositi Hitlerja naj nikar ne zameri Angliji in Franciji, ker ne moreta prisiliti čehoslovaške republike, da se poda. Svojo sramotno pot nastopi zastopnik ponosne Anglije v četrtek. Obenem je dobil čehoslovaški ministerski predsednik zadnji opomin od angleškega in francoskega poslanika, rekoč, da čas beži in da se mora Češka vsak trenutek odločiti v neizogibno usodo.

Roosevelt skrbno motri položaj

Washington, 21. septembra. Predsednik Roosevelt s svojim kabinetom ostro pazi na razvoj dogodkov v Evropi. Toda niti predsednik niti kak član njegovega kabineta se dosedaj še ni oglasil. Vsi molčijo. Tudi glede govora Mussolinija ni predsednik izjavil nobenega mnenja. Roosevelt je bil pripravljen odpotovati iz Washingtona, toda radi nevarnega položaja je sklenil ostati v Washingtonu. Mnogi so svetovali predsedniku, da skliče nekako mirovno konferenco, toda Roosevelt je mnenja, da ni zadeva Zedinjenih držav vmešavati se v evropske afere.

Mussolini je stopil na jugoslovanska tla

Rim, 21. septembra. Včeraj je imel laški diktator Mussolini ponovni govor v mestu Vidmu (Udine), tekom katerega je ponovno zatrjeval, da Italija ne zapusti Nemčije in da odobrava vsak njen političen, vojaški ali gospodarski korak. Po govoru se je odpeljal Mussolini proti Jugoslaviji in je prvič v svojem življenju stopil na jugoslovanska tla. Bilo je to v nekem trgu severno od Postojne. Jugoslovanski uradniki so ga pozdravili. Mussolini je napram njim izjavil, da je Italija prijateljska z Jugoslavijo in da med obema državama ne more priti do spora radi mej. "Laška in jugoslovanska meja ostane," je dejal Mussolini, "kakor je bila dosedaj."

Bitke na Kitajskem

Šangaj, 22. septembra. Večja japonska vojaška kolona je včeraj dobro napredovala na centralni fronti in zavzela mesto Mačeng, ki je komaj 55 milj od začasnega kitajskega glavnega mesta Hankova. Kljub silni kitajski opoziciji in silnim nalivom so Japonci neovirano korakali naprej in naskočili kitajske utrdbe, ki so se morale podati. Tudi v Hopeh provinci so Japonci precej napredovali.

Poljska bi se rada iznebila svojih Židov

Geneva, 21. sept. Poljski zastopnik v tem mestu je naslovil na Ligo narodov zahtevo, da Liga narodov nekaj ukrene, da se Poljska znebi Židov, ki so se priklatili iz raznih drugih držav na Poljsko. Zlasti v Varšavi jih kar mrgoli. Poljska vlada opisuje Žide kot nemiren, umazan element, ki povzroča državi ogromne skrbi in stroške. Ako jih Liga narodov ne bo spravila iz Poljske, jih bo republika sama izgnala.

Nemški narod pričakuje, da se ohrani mir

Berlin, 21. sept. Hitler se še vedno nahaja v svojem gorskem zatišju na Bavarskem, odkoder motri evropski položaj. V sredo je angleški ministerski predsednik ponovno dospel v Nemčijo, da nadaljuje pogovore s Hitlerjem. Skoro je videti, da je Anglija pripravljena plačati vsako ceno, da se ohrani mir v Evropi. V splošnem pa Nemci pričakujejo, da bo ohranjen mir in da ne bo treba iti v vojno.

Romunska je pokvarila Rusom načrte

Geneva, 21. septembra. Rusija je ponudila čehoslovaški svojo pomoč v slučaju, da je napadena od Nemčije, toda Romunska je te naklepe v zadnjem trenutku preprečila. Dočim je romunska vlada prvotno naznanila, da bo dovolila prehod ruski armadi skozi Romunsko, da pridejo Rusi lahko v Nemčijo. V zadnjem trenutku je pa Romunska vlada izjavila, da pod nobenim pogojem ne dovoli ruski armadi korakati skozi Romunsko.

Deveta konvencija S. D. Z.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Volitev za 4. finančnega odbornika. Kandidati so: Svetek, Dolenc, Gliha, Sušnik, Kogoj, Terbižan in Hosta. Svetek in Terbižan odklonita. Pri prvi volitvi dobi Dolenc 38 glasov, Gliha 22, Hosta 13, Sušnik 15 in Kogoj 12. Ožja volitev med Dolencem in Gliho. Dolenc dobi 50 glasov, Gliha 50. Vrši se ponovna volitev. Pri ožji volitvi dobi Dolenc 53 glasov, Gliha pa 48.

Volitev predsednika porotnega odbora. Kandidati: Balant, Penko, Zalokar, Zorich, Zupančič, Stokelj, Bradač. Zorich, Zupančič, Stokelj in Bradač odklonijo. Balant dobi 54, Penko 21 in Zalokar 30 glasov. Izvoljen Balant. Prvi porotnik. Kandidati so: Bradač, Gabrenja, F. Turek, Hosta, Agnes Zalokar, Vidic, Česnik, Zupančič in Zalar. Odklonijo: Gabrenja, Žagar, Vidic, Zalar. Glasovanje: Bradač 23, F. Turek 11, Hosta 11, Česnik 6, Zupančič 13, Zalokar 37. Pri ponovni volitvi dobi Bradač 54 glasov in Zalokar 48. Nominacija za II. porotnika. Zalar, Vičič, Zalokar, F. Turek, Zupančič, Merhar. Odklonijo: Zalokar, Turek in Merhar. Glasovanje: Vičič 48, Zalar 38, Zupančič 16. Ožja volitev med Vičičem in Zalarjem: Zalar 47, Vičič 48. Volitev za sportnega komisarja. Predlagani: J. Lokar, Anna Traven, Kogoj, Gornik ml., R. Lokar, Mary Frank, Hosta in A. Novak. Vsi odklonijo, razven Rudy Lokarja, ki je torej izvoljen.

Nominacija za namestnike. Kandidati za namestnika I. podpredsedniku: J. Lokar, F. Turek, Joseph Grdina, J. Centa, Trebec, Zalar in Gliha. Sprejmeta samo J. Grdina in Zalar. Grdina odstopi v prid Zalarja, ki je torej izvoljen. Namestnik II. podpredsednika. Nominirani: L. Zupan, Zupančič, Žagar in Joe Grdina. Trije se odpovedo in ostane Joe Grdina, ki je torej izvoljen. Namestnik za III. podpredsednika: Merhar in Zupan. Izvoljen Merhar, ker se je Zupan odpovedal. Namestnik pomožnega tajnika: Joe Kogoj, Gornik ml., F. Turek, J. Lokar in L. Zupan. Vsi se odpovedo nominaciji, torej se slednja ponovi. Nominirani so: Keržič, Traven, Petrich, Zakrajšek, Seme, Sušnik, Zust, žagar in Frank. Vsi se odpovedo kandidaturi, razen sestre Žagar, ki je namestnica pomožnemu tajniku.

Namestnik za zapisnikarja: F. Turek, Vidic, Gabrenja, Jereb, Planinšek, Petrich. Vsi se odpovedo kandidaturi izven sestre Petrich, ki je izvoljena.

Namestnik glavnega blagajnika: Gabrenja, Centa, Zupan, Trebec, Zorich, Vidic in Kushlan. Sprejmejo: Centa, Zorich, Vidic. Centa dobi 39, Vidic 51 glasov. Vidic izvoljen. Namestnik I. nadzornika: L. Zupan, Kozjan, Kalan, Seme, Bačar. Odpovedo se: Seme, Kozjan in Bačar. Kalan odstopi. Ostane Zupan. Namestnik II. nadzornika: Kalan, Frank. Sprejme samo sestra Kalan, ki je tudi izvoljena. Namestnik III. nadzornika: Frank, Milavec, Mauser, George Turek. Vsi odklonijo razven sestre Frank, ki je izvoljena. Namestnik IV. nadzornika: Milavec, Novak, Mauser, Bogataj, Seme, Keržič, Pugel. Odklonijo vsi razven Mauserja, ki je avtomatično izvoljen.

Namestnik I. finančnemu odborniku: Kushlan, Milavec, Gornik ml., Gabrenja, Branisel, Centa. Vsi odklonijo, razven Centa, ki je izvoljen. Namestnik II. finančnemu odborniku: Hočevar, Milavec, Zakrajšek, Končan, Gornik ml., Pucel, Gliha, Ivančič. Vsi odklonijo razven Hočevarjeve, ki je izvoljena.

Namestnik III. fin. odbornika. Nominirani so Klemen, Hosta, Lokar, Milavec, Jerey. Vsi odklonijo razven Hoste, ki je avtomatično izvoljen. Namestnik IV. fin. odbornika: Česnik, Kushlan, Bobek! ! !, Slak, Anderluh, Milavec, Kogoj. Vsi odklonijo, tudi Bobek in izvoljena je A. Milavec. Namestnik 1. porotnika: Erbežnik, F. Novak, A. Traven, Planinšek, Pugel, Zupančič. Vsi oklonijo, razven sestre Planinšek, ki je izvoljena.

Namestnik II. gl. porotnika: Zupančič, Kogovšek, F. Žagar, Al. Novak, šeme, Pucel. Vsi odklonijo razven Žagarja, ki je izvoljen. Namestnik sportnega komisarja: J. Lokar, Al. Novak, Kogoj, Trebec, Pucel, šeme, Bobek, Pograjc! ! ! Nihče ne prevzame in bo moral gl. odbor skrbeti za namestnika. Toda vrši se še ena nominacija in končno sprejme Albina Novak.

Za prihodnjo konvencijo so bila predlagana mesta: Lorain, Euclid, Newburg, Barberton, S. D. Dom na Waterloo Rd. in S. Dom na Holmes Ave. Lorain 4 glasove, Euclid 42, Waterloo Rd. 1, Newburg 12, Barberton 38, Slov. dom na Holmes 4. Priporoča se zlasti Barberton, ker je tam odprto polje na levo in desno za Zvezo. Terbižan ugovarja, da če gremo iz Clevelanda, bo Zveza imela stroške. Njegov govor je vzel toliko časa, da bi bila vožnja vseh delegatov plačana. Sledi ožja volitev med Euclidom in Barbertonom: Euclid 51 glasov, Barberton 47. Zaključek ob 11. uri ponoči. Podrobnosti jutri in v pondeljek.

Poveljnik zračne flotile je bil ubit

Burbank, Okla., 22. septembra. Vrhovni poveljnik ameriške vojne zračne flotile generalni major Oscar Westover, je našel svojo smrt v gorečem zrakoplovu, ki je v bližini tega mesta treščil na zemljo. General je vodil svoj lastni zrakoplov. Njegov pomočnik, saržent Hines, je bil tudi ob istem času ubit Očividci, ki so bili v kritičnem času na mestu, trdijo ,da se je zrakoplov nevarno zibal v zraku, naenkrat je bilo zaslišati eksplozijo in zrakoplov je gorèč padel na zemljo. Major general Westover se je dvignil do svojega odličnega stališča od navadnega prostaka. Bil je priljubljen pri vojaških zrakoplovcih, ko teden najboljših poveljnikov pa tudi dobrih letalcev. Še pol ure pred smrtjo je imel nagovor na stotine vojaških zrakoplovcev v bližini tega mesta, katere je pohvalil radi njih izbornega nastopa.

* V državi Maine so zmagali vsi trije republikanski kandidati za kongres, katere je napadala C. I. O. organizacija.

* 17 oseb je bilo ubitih v busu, ki je vozil proti Bostonu in je bus zadel v železniški vlak.

1939 PLYMOUTH

Prijazno ste vabljeni v naše prostore, da si ogledate novi 1939 Plymouth DeLuxe in Road King. Je res nekaj posebnega. Vas nič ne stane!

CANNING & HARMON INC.

14401 Euclid Ave.

LOUIS PIKE, slovenski zastopnik

Klobase

riževe, krvave in mesene smo že začeli delati, 6 za 25c. So zelo okusne, boste dobro postreženi. Pošljemo tudi po pošti. Se priporočamo vsem našim prijateljem, da nas obiščete. Klobase dobite vsak dan. Prejšno ime Mrs. Russ.

Viktor in Josephine Kosic
951 E. 69th St.

Ribjo pečenko

bomo servirali danes večer, v soboto in nedeljo, pa tudi dobre domače klobase. Vse tri dni bo igrala izvrstna godba. Servira se fina hladilna pijača. V soboto in nedeljo boste lahko dobili nagrado, bo nekaj luštkanega. Se priporočamo za obilen obisk

Viktor in Josephine Kosic
6702 St. Clair Ave.

Fant

priden in pošten bi se šel rad učit za mesarja ali v kako drugo trgovino. Star je 18 let. Za naslov vprašajte v uradu tega lista.

Zobozdravništvo

Dr. Zupnik vam nudi kompletno zobozdravniško postrežbo, pa najsi potrebujete malo zalitje, izdiranje ali kako drugo zobozdravniško delo in ne glede na to, kako veliko je to delo. Vselej boste prijazno postreženi in dr. Zupnik, ki vam je dolgo let zvesto služil, vam bo hvaležen. Ne glede kje delate ali stanujete, vedno vam bo prilično obiskati dr. Zupnika ob vsakem času, ki je prikladen za vas. Ni treba nobenega dogovora poprej.

Naslov urada:

Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.
vhod iz 62. ceste.
(Fri.)

Dekle dobi delo

za splošna hišna dela; ima tudi stanovanje. Pokličite FAirmount 5557-W. (224)

Mi brusimo

nože, britve, škarje, žage in vse enako orodje. Točno delo in zmerne cene.

J. Mostečnik
1423 E. 49th St.

MALI OGLASI

NAZNANILO

Naznanjava, da sva zopet začela kuhati južne in večerje kakor prej. Vsako soboto serviramo ves dan in zvečer domače klobase in zelje. Dobite tudi izvrstno pivo in vino. Se priporočamo.

ANTON in PEPCA LAH
990 E. 61st St.

Pečlarja

vzamem na stanovanje, enega, dva, ali več. Imeti mora svojo opremo, jaz imam pa 6 sob na razpolago. Prednost imajo taki, ki znajo kuhati žgance in polento. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (224)

Naše posebnosti

Riževe in krvave klobase	5c
Domače kislo zelje, 3 funte	10c
Govedina za juho, funt	12c
Suhe klobase, funt	27c
Chipso, 5 funtov,	25c
Olje No. 77, galona	90c
Sladkor (Cane), 25 ft.	$1.19
Sunbrite Cleanser, 3 za	11c
Švicarski sir	25c

Se priporočam
Louis Oswald
17205 Grovewood Ave.

V najem

se da pet lepih sob zgorej in garaža. Najemnina $28. Naslov 13810 Deise Ave. Vprašajte pri La Salle Realty Co., F. J. Turk, mgr., 838 E. 185th St., Tel. KEnmore 3153-W. (225)

V BLAG SPOMIN

prve obletnice smrti iskreno ljubljene in nikdar pozabljene soproge in matere

Mary Praznik

ki je preminila 23. septembra 1937.

Leto dni počivaš v grobu,
v kraju večnega miru,
prosi za nas, da združimo
enkrat vsi se pri Bogu.

žalujoči:

Urban Praznik, soprog,
in otroci.

Cleveland, O., 23. sept. 1938.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Zadovoljni bodete, Bakunjin, ne bom napravil nikakega nasilja. Deklici bomo zamenjali, a izginila ne bo nobenega stvar!

—To je tudi moja želja!— odvrne Mihajlo Bakunjin. — Nočem vdreti v Jagodkinovo hišo kot razbojnik, temveč kot maščevalec.

—A sedaj idi in odpelji iz hiše najprej Klariso, predno uvedeš Franjo. Čakal te bom pri saneh.

On se obrne, da odide, toda nato se obrne k Franji. — Mlada deklica spusti ovratnik plašča. Sedaj je mogel videti Bakunjin njen razburjen lep obraz.

—Franja, — reče Bakunjin s čvrstim glasom, — tudi za tebe je prišel usodni trenutek. Danes nastopaš svojo pot, ki ti jo je naklonila usoda. — Bodi razborita, deklica, in izkoristi to priliko, ko ti jo danes prežim.

—Bodi previdna v svojih besedah, da se ne izdaš! — Prouči Jagodkinovo hišo, prouči njega samega, a ko odkriješ na njem kakšno slabo stran, boš imela njegove milijone v rokah.

Njene oči vzplamtijo.

—Ne skrbite, Mihajlo, —odvrne ona, — igrala bom dobro svojo vlogo. Nihče ne bo opazil, da nisem prava Jagodkinova hčerka.

—Pred vsem ti svetujem,— ji zašepeče Bakunjin, — da se rešiš dosedanjih služabnikov, ki so se dnevno sestajali s Klarisa. — To ti ne bo težko. Treba ti je samo izzvati njihovo trmo. Potem boš prosila Jagodkina, da jih odpusti, ker so te razžalili.

—Postopaj brezobzirno! Odstrani iz hiše vse Jagodkinove prijatelje. A potem ga boš imela v rokah kot igračko.

—Samo nekaj! — reče Franja. — Samo nekaj me vznemirja! Moja babica, vražarica! Niste ji rekli, kaj nameravate z menoj! Odšla sem danes iz hiše brez njene vednosti. Za njo bom izginila. Mislim, da je to napaka!

—Jaz poznam pohlepnost madame Valloni, — reče Bakunjin. Zato se je bojim. Če bi ji rekel, da bom napravil iz tebe hčeršo bogatega Jagodkinja, bi te neprestano nadlegovala, da hoče denarja. — Ne, boljše je, da za njo izgineš, da si za njo mrtva.

—Toda če me bo iskala? Če bo stikala za menoj?

—Ona te bo iskala povsod, samo ne v palači milijonarja Jagodkina. In če bi tebi tudi rekla, da si njena vnukinja — —

—Če bi mi to rekla, bi se urnejše obrnila in poklicala sluge, da vržejo noro starko ven, — ga prekine Franja.

—Tako je !— se nasmeje Bakunjin. — Že vidim, da si takšna, kakršno te rabim! Ti si ena izmed onih žen, ki so nizkega rodu, ki so častihlepne in končajo s krono na glavi!

Franja zgrabi Bakunjina za roko.

—Ah, vi ne veste, kako sem častihlepna! Dala bi življenje, če bi mogla biti samo leto dni carica!

—Čas je, — vzklikne komedijant, pristopivši k njima.

—Čas med tretjo in peto uro je najboljši za naše podjetje.

—Zbogom, — reče Bakunjin.

Kmalu on izgine.

Komedijant pokliče ljudi, ki jih je najel in jim zapove, da zakrijejo svoje obraze z maskami.

Franji ukaže, naj počaka, dokler ji ne javi kratek žvižg, da je tudi za njo čas.

Komedijant stopi z ljudmi k ograji. Ta je bila od kovanega železa. Posamezne palice so končavale s konico. Konica bodala ni mogla biti nevarnejša od njih.

Toda zločincev ni moglo nič odvrniti od njihovega namena.

Eden izmed njih vzame iz suknje debelo blazinico, ki je imela na eni strani elastično oblogo. Konice ograje niso mogle prodreti skozi njega, tako da jim ni bilo težko preplezati visoke ograje.

Nato gredo počasi po vrtu naprej. Niso šli vzravnani, temveč so se skoro plazili po snegu.

Tik pred Klarisino spalnico se vzravnajo.

—Tu smo, — zašepeče komedijant. — Sedaj na delo, ljudje. — Posvetite, da vidimo, ali nam ne preti kakšna nevarnost.

—Eden izmed njih vzame iz žepa svetiljko in posveti naokrog. Drugi komedijantov spremljevalec vzame iz žepa škatljo, v kateri se je nahajal neki čudni predmet.

Bila je to mala lestvica, ki se je zdela kot igračka, če ne bi bila napravljena iz močne kovine. Dala se je dovolj raztegniti, tako da jo je komedijant prislonil ob zid. Vrh se je dotaknil okna Klarisine sobe.

Nato se obrne k svojima spremljevalcema.

—Potegnita svoja revolverja, — ukaže on. — In če bom moral bežati, streljajta. — Toda pazita! Ne streljajta, ako ni skrajna sila!

Oba prikimata.

Komedijant se spretno vzpne po lestvici. Ko pride do okna, vzame iz žepa diamant in izreže iz okna štirioglat del šipe. Izrezano steklo mu pade v sobo.

Par trenutkov je stal komedijant nepremično. Prisluškoval je, ali ni koga prebudil.

Toda v sobi se ni nič ganilo.

On iztegne roko skozi odprtino in odpre od znotraj zapah.

Pot v Klarisino spalnico je bila prosta.

Nato odpre okno, stopi v sobo in se skrije v kot ob oknu.

Klarisa se je premaknila v svoji postelji. Komedijantu se je zdelo, da se dviguje.

Bil je skrajni čas. Ni se smela popolnoma prebuditi, ker bi klicala na pomoč, ako vidi, da je nekdo v sobi.

Komedijant se začne sklonjen približevati njeni postelji.

Plazil se je neslišno, toda zdelo se je, da ga je Klarisa opazila, ker je naenkrat iztegnila roki.

Andrija Jagodkin potegne iz žepa robec.

Po sobi se razširi nek oduren sladek vonj.

Ko pride on do njene postelje, zasliši, kako ona plašno govori:

—Za Boga, kaj je to? Stric, ti? — Kaj hočeš? — Ne boš mi vendar storil nič žalega?

V prihodnji minuti ji je pritisnil komedijant robec na obraz.

Klarisa omahne na blazino. Vedno krajši so bili njeni dihljaji, nato se iztegne in ležala je na svoji postelji kot mrtva.

—Za vraga! — zašepeče komedijant. Apotekar menda ni napravil premočnega sredstva? Bakunjin me bo ubil, če mu prinesem mrliča ,mesto žive Klarise.

On dvigne nezavestno deklico in pohiti z njo k oknu.

Dvigne Klariso, nagne se nad okno, spusti deklico v roke obeh mož, ki sta čakala spodaj. Eden od njiju sleče svoj plašč in z njim dobro zavije deklico.

Sedaj se tudi komedijant spusti z okna in pohiti po lestvici na vrt.

—Ena je zunaj, sedaj mora druga notri! — reče on.

Nato zazvižga. Par trenutkov nato je stala Franja ob njem.

—Idi hitro gor! — ji zašepeče. — Našla boš posteljo pa se takoj vleži.

Franja se odločno povzpne po lestvici.

—Kaj je to? — pravi ona, ko je prišla gor. — Okno je razbito. Jutri bodo videli, da se je nekaj zgodilo!

—Nisem mogel drugače, moral sem na nek način odpreti okno, — odvrne komedijant. — Boš že našla kakšen izgovor!

—Dobro je! Sedaj hitro odidite! Zaprla bom okno.

—Mnogo sreče, hčerka milijonarja! — vzklikne komedijant. — Ko se jutri zbudiš, pozdravi svojega očeta od nekoga, ki ga je uničil!

On da svojima spremljevalcema znak, da izbrišeta vse sledove in gresta za njim.

Kmalu je stal pred Bakunjinom.

—Je vse v redu? — Ali živi? — vpraša ta.

—Živa je, — odvrne komedijant. — Toda hiteti moramo, da se ne bi prehitro zavedla. Ona sme priti k zavesti šele v hiši Margolinskega.

Nezavestno Klariso položijo na sani, a njej nasproti se vsedata Bakunjin in komedijant.

H kočijažu sedeta oba najeta lopova. Sani polete in kmalu obstanejo pred Margolinskijevo točilnico.

—Tu smo, — zašepeče komedijant. — Upam, da nas Margolinski pričakuje.

On stopi iz sani in odpre nizka vrata. Njegova spremljevalca dvigneta nezavestno Klariso in gresta za njima kot zadnji vstopi Bakunjin v hišo.

—Margolinski nas ne pričakuje! — reče komedijant. — Poiskal ga bom.

On gre po stopnjicah, ki so vodile v Margolinskijevo stanovanje. Toda kmalu prileti prestrašn nazaj ter reče:

— Hitro, hitro! Drugače bo prepozno!

Kaj se je zgodilo v Margolinskijevi hiši?

Sibirski zakon

Hiša vdovice Simonovne, ki je stala na koncu vasi, se je razlikovala od ostalih po večjem blagostanju.

Ona je podedovala po svojem možu precejšno imetje, pa radi tega ni bilo čudno, da so jo vedno obkrožali številni snubci.

Niti uradniki niso smatrali pod svojo častjo, da se potegujejo za njeno roko.

Toda vdovica Simonovna ni bila samo lepa, temveč tudi zvita. Spregledala je namene teh ljudi in jim navadno odgovorila:

—Postala bi Vaša žena, gospod, toda mislim, da mi je dolžnost sporočiti vam, da mora pripasti celo moje premoženje po oporoki mojega moža sorodnikom, ako se ponovno poročim.

Tako je snubcem prešla volja, da dalje govorijo.

Lepa vdova se je vsakokrat srčno smejala, ker o vsem tem ni bilo v oporoki niti govora. Hotela je samo videti, ali se potegujejo za njo radi denarja ali radi nje same.

Nikdar ni bila tako vesela, da je odbila snubce, kot takrat, ko je prišel Bojanovski v njeno hišo.

(Dalje prihodnjič)

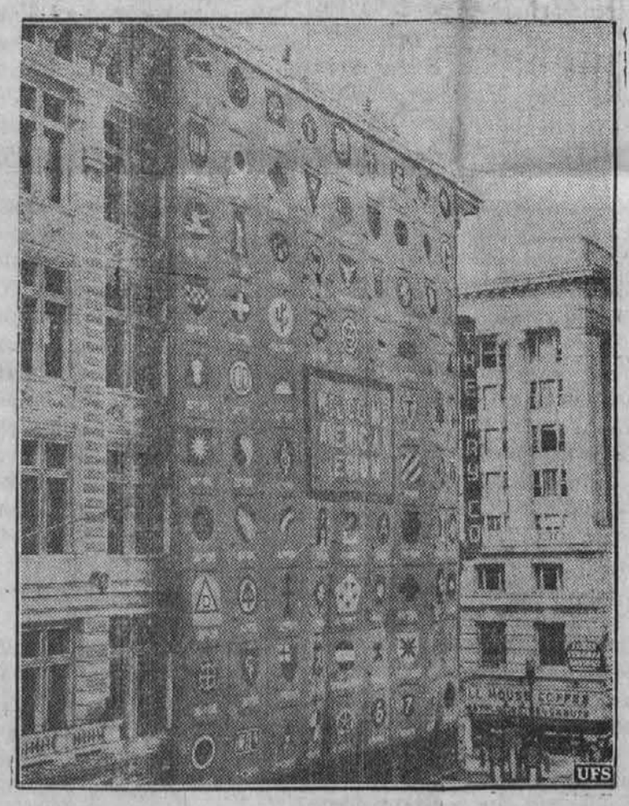

V Los Angelesu je bilo letos pozorišče konvencije Ameriške legije. Veterani so za to priliko razobesili ogromno zastavo, ki je 90 čevljev dolga in 80 čevljev široka. V zastavi je všit emblem vsake ameriške divizije in kora, ki je bil v svetovni vojni v Franciji.

Na prestolu sedi Miss Marylyn Meseke iz Marion, O., ki je bila proglašena za Miss America za 1938.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NASEGA BLAGOPOKOJNEGA SOPROGA IN OČETA

Anton Planinšek

ki je nenadno preminul dne 23. septembra leta 1937

Ljubljeni nezabni soprog in dobri oče. Ob bridki obletnici Tvoje zgodnje smrti klečimo na Tvojem grobu, preko lica nam drči žgoča solza, ki moči trato pod katero v večnem snu počiva najdražji zaklad — ljubljeni soprog in oče. Ob času tužnega in jadnega spomina Ti močno žalostni kličemo: Mirno snivaj v tuji zemlji do rajskega svidenja nad zvezdami.

Rose Planinšek, soproga
in otroci

Cleveland, Ohio, 23. septembra, 1938.

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.

6016 St. Clair Ave.

Telefon: ENdicott 3113

RECEPT ZA JELLY pravi "Donesi hitro do vrenja"—in to storite lahko najhitreje na moderni PLINSKI peči

Dobite hitro, vročo gorkoto takoj, brez čakanja, če imate **moderno** plinsko peč. In ravno tako hitro lahko obrnete na nizko toploto, ali katerokoli ducat vročin, ki bi jih potrebovali.

Naj vam čista, hitro vročina moderne plinske peči pomaga napravit slastno konzervo ali žolico to sezijo. Oglejte si nove modele pri vašem trgovcu ali v uradu plinske družbe. Cene so zmerne in ugodni pogoji se lahko napravijo.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Poslušajte
MYSTERY CHEF
vsak torek in četrtek
Ob 8:45 zjutraj

Kupite PREMOG in KOKS
PRI
CENTRAL COAL & COKE CO.
CENA:

Pocahontas št. 3, eden najboljših, malo pepela in dima, tona	$9.00
Pocahontas, dobra standard vrsta, tona	7.95
Genuine Blue Diamond, v kosih, najboljši, tona	8.25
Fairmont, tona	6.75
Southern Ohio, tona	5.85
Furnace Mix. Poc. slack 7 nut in Ohio egg, tona	5.95
Steam Coal, več kot dve toni load	5.50
Home Coke	8.75
Semet Solvay Coke	9.00

CENTRAL COAL & COKE CO.
ENdicott 1132 2028 E. 65th St. *ENdicott 1132*

SIJAJEN PLES
V TWILIGHT BALLROOM
6021 St. Clair Ave.
priredo
ST. VITUS CADETS ŠT. 25 S. Ž. Z.
V SOBOTO 24. SEPTEMBRA
ZA PLES IGRA JOHNNY PECON ORKESTER
Vstopnina 25c
V nedeljo igra Twilight Swingtette
Začenši v petek 30. septembra bo vsak petek Fish Fry in ples. Vstopnina prosta. Za ples samo slovenske polke in valčke igra Joe Gerk orkester.

POZOR, GOSPODINJE!
Hruške razne vrste so sedaj zrele in so jako primerne za prezerviranje. Pridite po nje osebno ali pa pišite, da vam jih pripeljem na dom. Se priporočam.
GEORGE PANCHUR
Chardon, Ohio
Vzemite U. S. No. 6 cesto, miljo in tri četrt vzhodno iz mesta Chardon.
(Sept. 17-21-28)

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

TREBUŠNE PASOVE IN ELASTIČNE NOGAVICE
imamo v polni zalogi. Pošiljamo tudi po pošti.
Mandel Drug Co.
15703 Waterloo Rd. Cleveland, O.

Ignac Slapnik, st.
CVETLIČAR
6102 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 1126

SLOVENSKO PODJETJE
BLISS ROAD COAL & SUPPLY CO.
Najboljši premog in drva.
Pokličite KEnmore 0808
22290 ST. CLAIR AVE.

VLOGE v tej posojilnici zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation,, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

WOLFF HEATING CO. Telefon: GLenville 9218
AMERICAN RADIATOR PRODUCTS
največji clevelandski razpečevalci
Vroč zrak, para, gretje z vročo vodo in ventilacijski sistem inštaliran.
F.H.A. odplačila—3 leta za plačati
Nobenega plačila takoj.
Proračun zastonj. — Sprejemamo naročila izven mesta.
Popravila in razni deli znižani v ceni.
Vprašajte za našega slov. zastopnika:
715 EAST 103rd STREET CLEVELAND, OHIO

Cimperman Coal Co.
1261 Marquette Ave.
HEnderson 3113
DOBER PREMOG IN TOČNA POSTREŽBA
Se priporočamo
F. J. Cimperman
J. J. Frericks

Mošt! Mošt! Mošt!
Svojim starim in novim odjemalcem naznanjam, da sem že začel s prešanjem ohijskega grozdja. Prvo pride pod prešo fino grozdje iz Kelley otokov. Priporočamo se za naročila. Pri nas dobite tudi dobre sode.
JERNEJ KNAUS
1052 E. 62d St. Tel. HEnderson 9309